

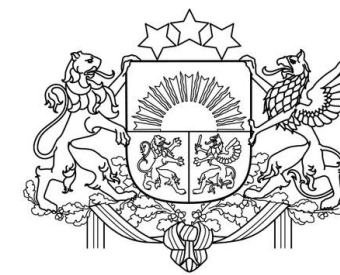
Tieslietu ministrija

Sabiedrības interesēs iesaistīto personu aizsardzības likums un grozījumi Civilprocesa likumā

2026. gada 2. jūnijā

Grozījumu mērķis

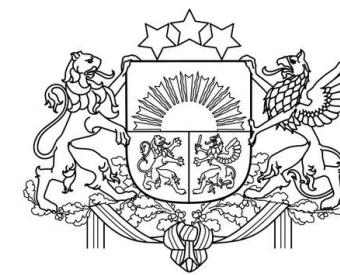
Tieslietu ministrija

Pārņemt Latvijas nacionālajos normatīvajos aktos Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu (ES) 2024/1069 **par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgu tiesvedību** ("stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību"), paredzot nacionālajā regulējumā aizsardzības mehānismus personām, pret kurām ir vērsta šāda stratēģiskā tiesvedība.

Regulējums stājas spēkā 2026. gada 7. maijā.

Latvija ir viena no retajām dalībvalstīm, kas ieviesusi direktīvas prasības noteiktajā termiņā.

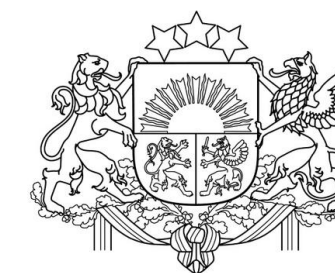
Stratēģiskās tiesvedības (SLAPP)

Tieslietu ministrija

- Stratēģiskās tiesvedības ir instruments ko parasti izmanto ietekmīgas personas, uzņēmumi vai ar tiem saistīti subjekti, ceļot prasības civillietās pret žurnālistiem, aktīvistiem, pētniekiem u.c., kuri sabiedrības interesēs atklāj, piemēram, iespējamu korupciju, nodokļu apiešanu vai pauž citu sabiedrībai svarīgu informāciju.
- Šādu prasību mērķis nav savu tiesību aizsardzība, bet atbildētāja iebiedēšana, nogurdināšana un finansiāla vai psiholoģiska spiediena radīšana, veicinot pašcenzūru, apdraudot vārda brīvību un radot papildu slogu tiesu sistēmai.
- Plaši zināms piemērs – Maltas žurnāliste Dafne Karuana Galicija, kura pēc "Panamas dokumentu" atklāšanas saskārās ar vairāk nekā 40 civillietām par goda un cieņas aizskaršanu, ko pret viņu ierosināja politiski un ekonomiski ietekmīgas personas dažādās jurisdikcijās.

Grozījumu būtība

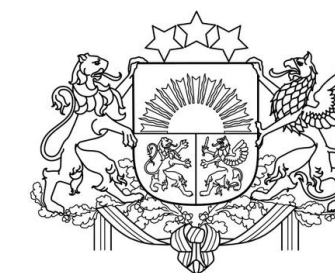

Tieslietu ministrija

Sabiedrības interesēs iesaistīto personu aizsardzības likums nosaka:

- kas ir darbošanās sabiedrības interesēs un kas uzskatāms par sabiedrības interešu jautājumu;
- kas ir ļaunprātīgos nolūkos celta prasība, kā arī ietver šādas prasības pazīmju uzskaitījumu;
- vispārīgi nosauc personai pieejamās procesuālās garantijas.

Grozījumu būtība

Tieslietu ministrija

Grozījumi Civilprocesa likumā paredz procesuālās garantijas personām, pret kurām vērsta stratēģiskā tiesvedība, tostarp:

- tiesas tiesības izbeigt tiesvedību;
- prasītājam noteikt pienākumu iemaksāt nodrošinājumu iespējamajiem atbildētāja tiesvedības izdevumiem;
- uzlikt prasītājam pienākumu pilnībā segt atbildētāja tiesvedības izmaksas.

Tāpat tiesa var piemērot personai naudas sodu par prasības celšanu ļaunprātīgos nolūkos.

Tieslietu ministrija

Paldies par uzmanību!